

Nieuwsbrief De Schaduw

december 2021

Voor bewoners van Havankpark en omgeving

Beste wijkbewoners

Ook dit jaar zijn wij allen net als vorig jaar (grotendeels) door Corona in de ban gehouden. En dat duurt ook nog even. Het bestuur heeft dan ook weinig mogelijkheden gezien om veel activiteiten te organiseren. Helaas.

Als er dan toch een mogelijkheid leek om iets op poten te zetten, werden ook wij helaas weer teruggefloten. Wij zijn dan ook weinig samen geweest.

Een activiteit heeft doorgang gevonden, de spokentocht. Ons nieuwe bestuurslid, Rienk, noemde ons al een spookbestuur. Helaas was ik niet bij se spokentocht vanwege quarantaine verplichtingen. Maar wat een mooie spoken. En gegil in het bos. De voorbereidingen zijn net zo leuk als de tocht zelf. Voor een volgende editie zijn er alweer leuke ideeën zo heb ik gehoord.

Wat wel doorgaat, buiten, is de nieuwjaarsduik. We geven daar geen ruchtbaarheid aan om aantallen bezoekers te beperken. En voor wat het waard is, Corona zal onder ons blijven, maar vast minder nadrukkelijk aanwezig dan de afgelopen twee jaren. Ik heb hoop.

En in deze editie een speciale bijdrage van onze wijkgenoot Corine Willemse. Zij heeft onderzoek gedaan naar het huis met de kas en daar, samen met de bewoonster, een mooi verhaal over gemaakt.

Voor nu wensen ik jullie namens het bestuur fijne feestdagen en een goed en gezond 2022.

Groet Harm-Jan

Verkeer in Bilgaard

Zoals alle bewoners van het Havankpark zonder enige twijfel hebben gemerkt, wordt het steeds drukker met het verkeer in Bilgaard. En het zal nog drukker worden door de voorgenomen nieuwbouwprojecten in de wijk.

Het Wijkpanel Bilgaard is hierover in overleg met de gemeente. Dit heeft geresulteerd in de herinrichting van het kruispunt Luchtenrek-Brandemeer. Op dit moment wordt door de gemeente bekeken hoe de doorstroom op dat kruispunt verbeterd kan worden. Wel is duidelijk dat het kruispunt veiliger is geworden.

Dit najaar is ook met de gemeente overleg geweest over het toenemende verkeer door nieuwbouwprojecten in Bilgaard oost. Het Wijkpanel heeft haar grote zorgen geuit over het toenemende verkeer in Bilgaard oost, terwijl de infrastructuur in 50 jaar nauwelijks is veranderd. Na de afsluiting van de Dokkumertrekweg voor autoverkeer, moet al het verkeer via de Brandemeer en het Luchtenrek de wijk uit en in. Op de momenten dat de school op de hoek Brandemeer-Eeskwerd begint en eindigt, resulteert dat dagelijks tot een verkeersinfarct. Als binnenkort het nieuwe verkeer van de nieuwbouw op het voormalige UPC terrein hierbij komt en in de toekomst ook het verkeer van de nieuwbouw Eeskwerd, zal de situatie volgens het wijkpanel op deze momenten onhoudbaar worden. Met name de rijtijden voor de hulpdiensten kunnen dan een gevaar opleveren.

De gemeente constateerde ook een verhoging van de verkeersdruk, maar was ook van mening dat dit alleen op de twee spitsmomenten van de dag tot problemen leidt..... Het Wijkpanel heeft ook haar zorgen geuit over de nieuwbouwplannen op de plek van de oude school aan de Brandemeer (de oude GGD testlocatie). Dit stuk van de Brandemeer is het smalst en is de echte bottleneck van Bilgaard oost. Met name als hier bouwverkeer moet gaan laden lossen, gaat dat onherroepelijk tot problemen leiden (dat zien we nu al bij de nieuwbouw op het oude UPC terrein). De gemeente heeft toegezegd om hier op toe te zien bij de aanvraag van de bouwvergunning. Ook zal gekeken worden of de route via de Fennen als (tijdelijk) alternatief kan worden gebruikt (deze route wordt nu al door autoverkeer gebruikt, als de Brandemeer geblokkeerd is door bouwverkeer en/of taxibusjes).

Al met al lijkt de gemeente nog niet veel oog te hebben voor het groeiende verkeersprobleem. Het Wijkpanel zal blijven aandringen bij de gemeente dat er een serieus verkeersprobleem in de wijk is. Mochten er wijkbewoners zijn met vragen of opmerkingen over dit onderwerp, of over andere onderwerpen voor het Wijkpanel, kunnen jullie contact met mij opnemen.

Matthijs van Waveren

Havanklaan 4 tot en met 92

Op een stralende novembermiddag zijn de mezenkasten aan de Havanklaan onderworpen aan een eerste inspectie en schoonmaakbeurt. Het drie man sterke team van de gemeente, Jantinus, Marinus en Zico, werd ondersteund door Rienk, Ellen, Jos en de ladder van de familie de Vries.

Rienk heeft de administratie netjes bijgehouden, terwijl de rest om beurten de ladders besteeg om met plamuurmes en afwasborstel de kastjes waar nodig te ontdoen van verlaten huisraad. Van de 46 huizen zijn 13 stuks afgelopen zomer bewoond, dat is een behoorlijk aantal! In één huisje zat nog een nestje met meerdere niet uitgekomen eitjes, in een ander lag heel sneu een stel dode jonge meesjes.

We hebben in een aantal kastjes sporen van eikenprocessierupsen geconstateerd, mezen vinden dat een lekker hapje! Een aantal andere kastjes is alleen gebruikt als WC, blijkbaar hebben de mezen het er maar eens lekker van genomen, geen woningtekorten hier!

Huisje 36 was zijn bodem kwijtgeraakt, dat is weer gerepareerd en huisje 32 was al eerder in de zomer uit elkaar gevallen en door de gemeentemaaiers versplinterd.

Ondanks dat er maar drie wijkbewoners konden komen helpen was het hele klusje in een uurtje gepiept. We hebben de gemeenteambtenaren met 2 dozen chocola weer aan hun reguliere werk gelaten.

Jos van Dongen

Spoken!

Zaterdag 20 november werd er volop gegriezeld in en om het bos. Een spannend verhaal, een rij lichtjes, de volle maan en elf 'spoken' zorgden samen voor heel wat bibbers en gegil.

Meer dan 20 kinderen kwamen thuis met stoere verhalen (ze schrokken "echt niet") en ideeën voor een volgende editie. Met dank aan alle vrijwilligers die kwamen spoken, zorgden voor lichtjes, het verhaal of de catering bij het vuur na afloop. Op naar de volgende (buiten)activiteit!

Rustpunt - Buitencentrum Leeuwarder Bos

Als onderdeel van het initiatief Beter benutten Leeuwarder Bos willen we graag de stand van zaken van het Rustpunt - Buitencentrum Leeuwarder Bos met je delen. Ook kun je als vrijwilliger een bijdrage leveren.

Rustpunt Leeuwarder Bos

Het Rustpunt in het Leeuwarder Bos ligt vlakbij knooppunt 24 van het fietsknooppunten netwerk en direct aan de officiële fietsroute van de Elfstedentocht. Ook ligt het Rustpunt aan het wandelknooppunten netwerk van de provincie Friesland.

Het is een ontmoetingsplek in een natuurlijke omgeving met de mogelijkheid om, door middel van zelfbediening, een kleine consumptie te nuttigen. Toiletbezoek is mogelijk. In het Rustpunt is een fiets servicepunt en er komt een oplaadpunt voor elektrische fietsen.

Buitencentrum Leeuwarder Bos

Bij en in het Buitencentrum vinden kleinschalige buitenactiviteiten plaats zoals kanoverhuur, wandel-excursies, lezingen, workshops, wildplukwandelingen, buitenspelen en -sporten, voor jong ('de Ipad-generatie het bos in') en oud. Het Buitencentrum kan worden gehuurd door ondernemingen en particulieren.

Hoever zijn we nu?

Het Rustpunt en het bijbehorende toilet zijn sinds kort in bedrijf en we hebben proefgedraaid van september tot december 2021. De reacties in het gastenboek zijn positief. Naar verwachting zal het in het voorjaar van 2022 definitief gereed zijn. Het Rustpunt zal geopend zijn:

van 1 november tot 1 april op zaterdag en zondag.

van 1 april tot 1 november de hele week.

Het Rustpunt is vanaf ca. 10 uur geopend tot ca. twee uur voor zonsondergang. Bij slecht weer kan het Rustpunt gesloten zijn.

Er zijn al verscheidene vrijwilligers die meewerken of mee gaan werken. Als ambassadeurs van het Leeuwarder Bos zou het mooi zijn als er wijkbewoners kunnen bijdragen aan het beheer (openen en sluiten, koffie en thee voorraad bv.) en schoonhouden van het Rustpunt.

Daarnaast zijn er ook groene buitenklussen en -klusjes te doen.

Als je meer wilt weten of eens ter plekke een persoonlijke toelichting wilt of interesse hebt in vrijwilligerswerk, stuur dan een mail naar natuurlijkleeuwarderbos@gmail.com, bellen kan naar 06-21522638 of kom langs.

Het onderdeel Buitencentrum, voor kleinschalige (buiten)activiteiten, zal in de loop van 2022 gereedkomen. Intussen kun je hier al wel gebruik van maken bv. om een kajaktochtje te maken.

Als je het leuk vindt om meer te weten over de stand van zaken van het project dan is dat mogelijk. We laten de vorderingen graag zien en horen graag van je.

Tot ziens in het Leeuwarder Bos.

Peter Schuurman

Het huis met de kas en hoe het was

Wat weten we eigenlijk van onze wijkgenoten en de historie van ons mooie Havankpark? Iemand die hier al veel meegemaakt heeft lang voordat de meesten van ons hier kwamen, is de bewoonster van de bungalow aan de Vierhuisterweg, vlakbij de pingpongtafel.

Het huis met de kas: mevrouw van der Woude woont er sinds de bouw in 1963, bij de kwekerij die haar man Klaas runde samen met zijn heit. Klaas is zo'n vijf jaar terug overleden. Wanneer er een wijkfeest voor de deur werd gehouden, was er steeds prettig contact met hem (het 'lenen' van stroom was geen probleem).

Feikje is inmiddels 92 jaar. Ik ben benieuwd naar haar verhaal. "Jaartallen weet ik niet zo goed meer hoor", begint zij, in het Fries. "Ik hoef ook niet in de belangstelling te staan, maar als ik wat kan vertellen...". Oud-medewerker Piet die nog elke dag langskomt, zorgt voor de nodige aanvulling en is op zoek gegaan naar foto's.

Hoe zag dit gebied eruit in de tijd dat zij de kwekerij hadden? "Het was vooral weiland. Klaas zijn vader had al twee stukken grond. Wij hebben dit huis laten bouwen en Klaas heeft het bedrijf* uitgebreid met nieuwe kassen, moderne kassen voor die tijd. Dat was een enorme investering. Er werd een gasleiding onder de Ee aangelegd." (Piet vult aan dat Van der Woude samen met twee buur-tuinders de sleuf gegraven heeft voor de gasleiding. Dat scheelde 1500 gulden. En dat ook stroom, drinkwater en telefoon destijds van de andere kant van de Ee kwamen.)

"Er was nog geen asfaltweg, de Vierhuisterweg was een boerenreed. Langs de Ee had je de trekweg. Onze dochter ging met de fiets langs de Ee naar school toe, dat was geen best pad. Zeker met winterweer vond ik het maar gevaarlijk, vooral als ze kinderen meebracht, die moesten immers ook weer naar huis.

Klaas zijn heit woonde aan de overkant. Daar deed ik ook het huis, nadat mem vrij jong was overleden. Dan zetten ze me over met het bootje dat we hadden liggen. Veel ging natuurlijk over het water in die tijd." (zie kader Melkboot)

Tuinderijen

Hoe zat het met burens in die tijd? "De boerderij was er natuurlijk al, Vierhuis. Daar heb ik nog gelogeed als kind. Iets verder langs de Ee had je nog een paar huizen, bij het bruggetje woonde de familie Helfferich met zeven kinderen. Moeder Jeltsje sprak ik af en toe. Evert, de oudste, is wel eens met Klaas meegelift vanuit Groningen. De jongste jongen, Douwe woont hier nog. Die heeft ons wel geholpen met snoeien, hij is sterk hoor!

Om ons heen waren meer tuinderijen: Bakker, Oegema, Van der Weide en begin jaren 60 kwam Bootsma erbij. Dat was één van vier broers, een andere broer had het tuincentrum aan de Troelstraweg." (nu Tuin!). De laatste van de broers, Sjouke, is net eind november overleden.)

"En we hadden natuurlijk Kooistra als buurman" (ook wel "zwarte Willem" genoemd, op de plek naast de pingpongtafel, waar het fietspad toen ophield). "Die had altijd zoveel troep op het terrein. Hij ging daar anders mee om, zeg maar. Daar moet ik maar niet teveel over zeggen", glimlacht de oude dame.

Tomaten en cyclamen

Over de kwekerij kan oud-medewerker Piet (75) nog genoeg vertellen: "Ik ben hier vanaf 1962, toen ik bij Van der Woude kwam werken. Eerst was er één kas, al snel kwamen er nog twee bij, 'warehouses' die toen heel nieuw waren. Eerst verbouwden we alleen groenten: sla, andijvie, komkommer, tomaten. Midden jaren zestig kwamen er cyclamen en andere potplanten bij.

We hebben drie keer meegedaan aan de cyclamenkeuring in Leeuwarden. De derde keer wonnen we de beker. Het tweede jaar dat we cyclamen hadden ging het mis. We mochten water uit de Ee gebruiken.

De kwaliteit wisselde nogal. Door afvalwater van een bedrijf aan de Potmarge bleek er nogal wat zout in te zitten, dat was niet best voor de cyclamen.

Daarna kwamen er subtropische planten, met name Cordyline Red Edge en ook de Marble arch queen die heel bewerkelijk was.”

Mevrouw Van der Woude herinnert zich: “De kisten gingen twee keer per week naar de veiling in Huizum. Wij hadden al een auto. Omdat we snel teveel hadden, ging Klaas er later mee naar Groningen. Nog later reed hij in een eigen vrachtwagen. We leefden zuinig om dat alles te bekostigen. We maakten heel wat mee hier. Hoe vaak kwam er niet een vrachtwagen of een kraan vast te zitten, die er dan weer uitgetakeld moest worden... Ik heb zoveel eten uitgedeeld aan al die mannen!”

Fotograaf

Feikje komt niet uit Leeuwarden: “Ik ben opgegroeid in Birdaard, dus import. Ik heb een prachtige jeugd gehad. Na de bevrijding was het een mooie tijd. Met 15,16 jaar ging ik overal uit dansen. Wel tot tien of elf uur ’s avonds mocht ik! Ik heb geld verdiend met naaiwerk en daarna vijf jaar gewerkt bij fotograaf D. de Jong. Ik ging met en zonder hem op pad voor De Koerier, dat was zo prachtig! Zo mocht ik alleen naar de vliegbasis en heb ik in een helikopter meegevlogen, op mijn 23e. Later heb ik bij de veekeuringen gewerkt.

Onze dochter is in 1966 geboren. Zij woont met haar gezin op twee uur rijden hier vandaan. Ik heb natuurlijk ook nog genoeg foto’s van vroeger, maar weet eigenlijk niet waar ik ze zoeken moet.”

Ambtenaren

Piet weet nog goed dat de gemeente kwam praten over de nieuwbouw voor het Havankpark. “Ze wilden de weg verbreden, maar ontdekten dat de sloot niet van hun was. Toen moest de sloot verlegd worden. En toen de tekeningen allemaal klaar waren, kwamen ze erachter dat ze aan de achterkant 7 centimeter tekort kwamen. Het was te duur om de tekeningen opnieuw te laten maken, dus heeft Van der Woude op het laatst dat strookje ook maar afgestaan. Dan klopte het op papier weer voor de ambtenaren.”

In beweging

Mevrouw Van der Woude woont hier met plezier. Ze is het liefst bezig in en om het huis, leest de krant, breidt voor zover haar zicht het toelaat, kijkt tv. Ze had huishoudelijke hulp maar sinds de ene ziek werd en de volgende ook niet meer kwam, redt ze zich zonder.

“Stofzuigen doe ik in stukjes. Je moet toch in beweging blijven. Piet doet boodschappen en komt elke dag langs. En ach op deze leeftijd heb je overal wel eens een pijntje. Daar moet je niet teveel over zeuren. Ik kom niet ver meer, maar ben de hele dag in touw.

En dokter Tammo past goed op mij”. (Tammo Brouwer die met zijn gezin op de grond van Kooistra is komen wonen in 2017). “Ze lopen vaak even langs voor een praatje. Ik heb zo geboft met hun als burenen.”

“Ik zal wel blij zijn als de dagen weer langer worden. ’s Zomers heb ik ook meer aanloop, dan zit ik graag op het bankje bij de voordeur.”

Mevrouw Van der Woude wil niet op de foto (“ik ben niet fotogeniek meer”), maar deed graag haar verhaal, waarvoor dank!

Ik ben benieuwd naar meer oude en nieuwe verhalen uit het Havankpark. Reacties, verzoekjes, tips zijn welkom bij: nieuwsbrief@havankpark.nl of Joram Jorkinsstraat 36.

Corine Willemse

*Kwekerij Van der Woude is in 1906 opgericht door de pake van Klaas van der Woude. In 1988 werd het bedrijf verhuurd aan de Stichting Tuinbouwproject Friesland, om langdurig werklozen en etnische minderheden te begeleiden naar werk. Dit stopte in 1996.

Foto’s: fam. Van der Woude/ H.Bakker, De Kobbeflecht met dank aan P. Sijbranda en D. Helfferich.

Melk en koeien op de boot

Iets verder aan de Ee, bij het ophaalbruggetje, woonde vroeger de familie Helfferich. De jongste zoon, Douwe (53), woont nu in het laatste huis, samen met Debora en hun kinderen. Hij weet dat zijn moeder en een zus wel bij de familie Van der Woude kwam.

Hoe was hun leven daar langs de Ee? "Tja, mijn vader had koeien op een paar stukken land. Ik ging naar school aan de overkant van de Ee. Om verder te reizen gingen we over de Vierhuisterweg, een puinweg toen, naar de bushalte. Mijn vader had geen auto, het meeste ging met de boot. Zo heeft mijn vader met vee gevaren (zie foto), maar ook met opgehaalde melkbussen. Hij voer de melkboot naar Wijns van 1979 tot 1981, toen hield dat op.

Het bos was er natuurlijk nog niet, het was allemaal weiland om ons heen. In 1991 kwamen de woonboten. Rond 1985 was het fietspad al aangelegd en zijn ook de nieuwe bruggen gekomen.

Daarvoor reden wij over een 90 cm brede brug Het Heechhout naar huis. De betonbrug was voor Sjouke Bootsma, zodat hij met de trekker naar de veiling kon in plaats van met de boot na het dempen van de Potmarge."

Overigens horen de huizen voorbij de woonboten officieel niet bij het Havankpark, ze vallen onder Jelsum. Tot eind 2017 was dat zelfs een andere gemeente, zodat de bewoners voorheen voor allerlei zaken naar Stiens moesten.

Meer oude foto's bekijken? Op www.havankpark.nl vind je nog meer onder geschiedenis en fotoarchief.

Vanuit het Wijkpanel

Vliegbasis Leeuwarden heeft al jaren contact met alle dorps- en wijkverenigingen rondom de Vliegbasis. Bij de laatste bijeenkomst op 19 oktober heeft de commandant van de Vliegbasis naar de omwonende geluisterd, die klaagden over het toenemende lawaai van de F-35. De basiscommandant heeft toegezegd dat er onderzoek zal worden gedaan door Nederlands Lucht en Ruimtevaartcentrum de geluidsbelasting omlaag te brengen. Nu is het natuurlijk afwachten wat dit gaat opleveren.....

Van de penningmeester

Als u lid bent van de Wijkvereniging en u laat de contributie via automatische incasso verlopen, zal deze aan het einde van de maand januari worden afgeschreven. Leden zonder automatische incasso worden verzocht de contributie, €20,- voor 1 februari 2022 over te maken naar NL 52 RABO 0395468604 t.n.v. Wijkvereniging Het Havankpark, onder vermelding van Contributie 2022 en uw adres.

Goed idee!

Heb jij een goed idee om deze wijk nog mooier, gezelliger of leuker te maken? Laat het ons dan weten! Wij zijn op zoek naar wijkbewoners met goede ideeën die hun idee willen uitvoeren met behulp van de wijkvereniging. Afgelopen jaar hebben wij afscheid genomen van vijf vrijwilligers die veel organiseerden voor de wijk. Het bestuur is nu met vijf mensen en kan niet alle activiteiten organiseren die voorheen wel werden gedaan. Dus heb jij een goed idee of wil jij wel eens meehelpen, maar wil je niet een vaste plek in de organisatie of het bestuur? Laat het ons weten via secretaris@havankpark.nl

Op de agenda

Wat	Wanneer	Hoe laat	Waar
Nieuwjaarsduik	1 januari	Volgt	Bij het zwemtrapje aan de Dokkumer Ee (bekend uit de krant).

Over de wijkvereniging

Wijkvereniging Havankpark behartigt de belangen van de bewoners van het Havankpark en nabije omgeving. De wijkvereniging is een rechtspersoon en daarmee een officiële gesprekspartner voor gemeente en andere partijen. De wijkvereniging draagt zorg voor het behoud van de uitgangspunten van de wijk: Wonen in het bos. De activiteitencommissie verzorgt meerdere keren per jaar activiteiten, waaronder Paasactiviteiten, het Havankfeest, de spokentocht en de Kerstkuier. Tevens krijgen wijkbewoners tweemaandelijks de Nieuwsbrief De Schaduw. Met uw lidmaatschap steunt u de wijkvereniging. Het lidmaatschap kost €20,00 per jaar. U kunt uw lidmaatschap aan- of afmelden bij de secretaris van de wijkvereniging: secretaris@havankpark.nl.

Nieuwsbrief De Schaduw
Redactie: Margriet Dankert
nieuwsbrief@havankpark.nl
activiteiten@havankpark.nl

Website www.havankpark.nl
Twitter @havankpark
Facebook Havankpark Lwd
Instagram Havankpark

Bestuur:
Harm Jan de Hoo (voorzitter)
Vacant (secretaris)
Matthijs van Waveren (penningmeester)
Martin van der Meulen (lid)
Margriet Dankert (lid)

Rienk Versloot (lid)
vacant (lid)
vacant (lid)
Matthijs van Waveren (wijkpanellid)
Jos van Dongen (wintersportclub)